

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/165/2024
Identifikačné číslo spisu: 6711214880
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6711214880.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu nesvojprávneho D. P., narodeného XX. Z. XXXX, mesto W., zastúpeného opatrovníčkou L. P., W., Ul. Z. XXXX/XXX, právne zastúpenej advokátkou Mgr. Katarínou Milanskou, Zvolen, Francisciho 1044/6, proti žalovanej Ing. T. E., rod. H., narodenej XX. D. XXXX, W., H. XXXX/X, právne zastúpenej advokátom JUDr. Ivom Osvaldom, Zvolen, Trhová 1, za účasti intervenienta na strane žalovanej E. H., narodeného XX. D. XXXX, W., B. F. 4, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 15C/183/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2024 sp. zn. 17Co/116/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2024 sp. zn. 17Co/116/2022 v napadnutom výroku II., ktorým žalobcovi nebola priznaná náhrada trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanej a v napadnutom výroku III., ktorým žalobcovi súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania voči intervenientovi na strane žalovanej, zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom zo 14. novembra 2019 č. k. 15C/183/2011-246 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX. pre k. ú. W., a to bytu č. XX a k pozemkom bližšie špecifikovaným v žalobe. Úspešnej žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, aplikujúc ustanovenie § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pretože mal za to, že tu existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú nielen v majetkovej sfére, ale predovšetkým v okolnostiach za ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva na strane žalovanej a strate vlastníckeho práva na strane žalobcu. Vec meritórne posúdil podľa čl. 20 ods. 1, 4, 5 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 2, ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. apríla 2021 sp. zn. 12Co/14/2020 na odvolanie žalobcu potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) uznesením z 27. októbra 2022 sp. zn. 5Cdo/175/2021 rozsudok odvolacieho súdu z 22. apríla 2021 sp. zn. 12Co/14/2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd vychádzal zo zistenia, že po vydaní napadnutého rozhodnutia došlo uznesením veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VOBdo/2/2020 (publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2021 pod č. 56) k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke nemo plus iuris. Veľký senát potvrdil záväznosť judikatúry najvyššieho súdu, ktorá v prípade prvého absolútne neplatného právneho úkonu o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zotrúva pri ďalších prevodoch nehnuteľností na zásade, že nikto nemôže na iného previesť viac práv ako sám má (tzv. zásada nemo plus iuris), t. j. nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľnosti. Najvyšší súd vec právne kvalifikoval tak, že v dôsledku neplatnosti prvotnej kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom ako predávajúcim a E. H. ako kupujúcim sa kupujúci nemohol stať vlastníkom bytu a v prípade jeho ďalšieho prevodu nesvedčí v prospech žalovanej ako nadobúdateľky vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. Na uvedenom základe uzavrel, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, nakoľko nie je založené na právnom názore o ochrane žalobcu ako pôvodného vlastníka bytu zaručovanej zásadou nemo plus iuris.

4. Odvolací súd, ktorý bol po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie viazaný právnym názorom najvyššieho súdu, rozsudkom z 28. februára 2024 sp. zn. 17Co/116/2022 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby (I. výrok) zmenil tak, že určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese W., obec W. a k. ú. W. zapísanej na LV č. XXXX ako byt č. XX s príslušenstvom nachádzajúci sa na 7. poschodí vo vchode č. X bytového domu súp. č. XXXX postaveného na pozemkoch C- KN parc. č. 3445/20, C-KN parc. č. 3445/21, C-KN parc. č. 3445/22, C-KN parc. č. 3445/23, C-KN parc. č. 3445/24, C-KN parc. č. 3445/25, C-KN parc. č. 3445/26, C-KN parc. č. 3445/27 na ulici O.o W. v spoluvlastníckom podiele 1/1 k celku a spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 5837/1190280 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu. Žalovanej uložil povinnosť vypratať byt č. XX s príslušenstvom I. kategórie nachádzajúci sa na 7. poschodí vo vchode č. X bytového domu súp. č. XXXX postaveného na pozemkoch C - KN parc. č. 3445/20, C-KN parc. č. 3445/21, C-KN parc. č. 3445/22, C-KN parc. č. 3445/23, CKN parc. č. 3445/24, C-KN parc. č. 3445/25, C-KN parc. č. 3445/26, C-KN parc. č. 3445/27 na ulici O. vo W. zapísaný na LV č. XXXX k. ú. W. a odovzdať ho žalobcovi, a to do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. žalobcovi náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanej nepriznal. Výrokom III. žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania voči intervenientovi na strane žalovanej.

4.1. Výroky II. a III. o trovách konania odvolací súd odôvodnil tým, že nakoľko došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP, rozhodol o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania a podľa § 453 ods. 3 CSP aj o trovách dovolacieho konania. Záver o potrebe nepriznania trov konania inak plne úspešnému žalobcovi oprel o ustanovenie § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP. Predostrel, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok a zodpovednosti za zavinenie, kedy súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Ide o právnu úpravu, ktorá umožňuje súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Objasnil, že aplikácia ustanovenia § 257 CSP prichádza do úvahy v celkom výnimočných prípadoch, ktoré je potrebné v rozhodnutí náležite odôvodniť; výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane strán sporu. Konštatoval, že pod dôvody hodné osobitného zreteľa sa spravidla zahŕňa neprimeraná tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povaha okolností sporu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, či zložitnosť prípadu v súvislosti s výkladom

medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strany sporu, resp. nízký príjem.

4.2. Sumarizujúc uvedené, dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalobcovi tak voči žalovanej, ako aj voči intervenientovi na jej strane, odvolací súd videl v okolnostiach, za ktorých žalobca odpredal svoj byt; hoci žalobca už od roku 2005 trpel duševným ochorením a jeho zdravotný stav sa zhoršil niekedy na jeseň roku 2010, pričom už pred hospitalizáciou začiatkom roka 2011 svojej sestre uviedol, že ide byt predať, ona ani matka ako najbližšie osoby neurobili účinné kroky smerujúce k tomu, aby žalobca dlhodobo trpiaci duševnou chorobou nepodpísal 04. marca 2011 predmetnú kúpnu zmluvu. Odvolací súd nespochybnil snahu matky a sestry žalobcu celý problém riešiť ex post, avšak ako ďalej zdôraznil, rozhodne by k tomuto sporu nemuselo dôjsť, pokiaľ by ich starostlivosť o žalobcu bola v danom čase väčšia. Inak povedané, sporu bolo možné zabrániť, ak by žalobcovi a jeho zdravotnému stavu najbližšia rodina venovala väčšiu pozornosť. Za ďalšie odvolací súd zohľadnil, že žalovaná v súvislosti s kúpou sporného bytu nepostupovala neobzretne, lebo z dokazovania nevyplývala žiadna okolnosť, ktorá by jej musela signalizovať, že s bytom niečo nie je v poriadku. Byt kupovala prostredníctvom realitnej kancelárie konajúc s dôverou v katastrálny zápis svedčiaci vlastníckemu právu prevodcu, ktoré nebolo ničím obmedzené a na kúpu bytu jej následne bola poskytnutá hypotéka. Stranou sporu sa preto žalovaná nestala v dôsledku svojej neopatrnosti, nemá teda žiaden podiel na vzniku tohto sporu. Okrem toho odvolací súd vzal do úvahy aj skutočnosť, že až do predmetného rozhodnutia veľkého senátu bola rozhodovacia prax v takýchto sporoch neustálená. Zhrnúc tieto okolnosti dospel k záveru, že by bolo nespravodlivé, aby trovy celého sporu znášala žalovaná a preto žalobcovi náhradu trov konania voči nej (resp. intervenientovi na jej strane) nepriznal.

5. Proti výrokom II. a III. rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Namietanými vadami zmätočnosti atakoval odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu o nepriznaní náhrady trov úspešnému žalobcovi, ktoré považoval za arbitrárne, ničím nepodložené a nepreskúmateľné. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, v čom, okrem okolností hodných osobitného zreteľa, vzhliadol súd výnimočne okolnosti ako ďalšej podmienky pre aplikáciu § 257 CSP. Ďalej nesúhlasil so závermi odvolacieho súdu, že moderačné právo pri aplikácii cit. ustanovenia zákona má podľa voľnej úvahy súdu odškodniť neúspešnú stranu sporu a tým svojvoľne zjednať spravodlivosť. Odvolaciemu súdu tiež vyčítal, že opätovne na ťarchu úspešného žalobcu a jeho duševnej choroby hodnotí konanie jeho rodinných príslušníkov a pritom dôsledne opomína, že v konaní sa rieši právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou. Podstatnou námietkou dovolateľa, ktorá smeruje k výhrade o zmätočnosti postupu odvolacieho súdu je ale skutočnosť, že ak chcel odvolací súd rozhodovať podľa § 257 CSP, mal mu umožniť, aby sa k tomu vyjadril. „Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“, umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnej aplikácii tohto ustanovenia.“ Žiadal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

6. Vyjadrenie k dovolaniu: podľa žalovanej odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na výnimočnosť prípadu, ktorý spočíval v okolnostiach veci, v okolnostiach na strane strán sporu, na podiele oboch strán na vzniku a priebehu sporu, v povahe okolností sporu, v zložitosti prípadu a v dôsledku toho poukázal na neprimeranú tvrdosť. Keďže postup odvolacieho súdu vo veci trov konania bol správny, žiadala dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť (§ 448 CSP).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu preskúmal napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je

podľa § 420 písm. f) CSP dôvodné.

8. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd v uznesení veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObdo/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobný názor vyslovil aj v ďalších svojich rozhodnutiach (4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Žalobca v podanom dovolaní namietal nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu o nepriznaní náhrady trov konania, ktoré malo spočívať o. i. v tom, že ak chcel odvolací súd rozhodovať podľa ustanovenia § 257 CSP, mal mu umožniť, aby sa k tomu vyjadril, pretože súd v prípade použitia tohto ustanovenia je povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnej aplikácii tohto ustanovenia.

15. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese.

16. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

17. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy.

18. Citované ustanovenie je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces. Jeho účelom je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t. j. „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (I. ÚS 736/2016). Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojím v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí stranám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

19. Právna doktrína k možnosti použitia moderačného ustanovenia § 257 CSP uvádza: „Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257, a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznami, pričom táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd je v prípade použitia ustanovenia § 257 povinný vytvoriť procesný priestor umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok EŠP Čepok proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10), ako aj nálezy Ústavného súdu ČR, Pl. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15]. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1042-1052).

20. Je zjavné, že súd prvej inštancie svojím rozsudkom zo 14. novembra 2019 č. k. 15C/183/2011-246 o trovách konania rozhodol tak, že úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov konania voči žalobcovi za použitia ustanovenia § 257 CSP, pretože mal za to, že (na strane žalobcu) existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú nielen v majetkovej sfére, ale predovšetkým v okolnostiach za ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva na strane žalovanej a k strate vlastníckeho práva na strane žalobcu. Na základe reverzibilného výsledku sporu v prospech žalobcu, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí rozhodol o trovách konania (v presnom protiklade s rozhodnutím súdu prvej inštancie) tak, že nepriznal plne úspešnému žalobcovi (II.) náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanej, ani (III.) náhradu trov odvolacieho konania voči intervenientovi na strane žalovanej, čo odôvodnil ustanovením § 257 CSP (tu v prospech žalovanej). Urobil tak bez nariadenia pojednávania a bez splnenia si manudukčnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 382 CSP.

21. Z vyššie uvedeného možno rezumovať najmä to, že odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manudukčnej povinnosti založil svoje rozhodnutie o trovách konania na iných právnych dôvodoch než súd prvej inštancie. Strana má právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 vyjadrila svoje stanovisko. Napriek tomu odvolací súd

nevytvoril procesný priestor umožňujúci dovolateľovi vyjadriť svoj názor k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Žalobca opodstatnene namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a dovolateľ opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22. Žalobca podal dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, namietajúc nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 257 CSP na daný prípad. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutých výrokoch (II., III.), sa dovolací súd už nemusí zaoberať tvrdeniami dovolateľa ohľadne prípustnosti podaného dovolania aj z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c) CSP; uvedené umocňuje skutočnosť, že dovolanie žalobcu je v tejto časti aj tak neprípustné [§ 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP].

23. Keďže dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutých častiach o nepriznaní nároku na náhradu trov konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.